

KOLONOSKOPIA - INFORMACJE DLA PACJENTÓW

Data wydania informacji .....

Pan/Pani.....

Data urodzenia .....

Celem wyjaśnienia Pana/Pani dolegliwości zalecone zostało badanie jelita grubego. Istnieją dwa sposoby badania: 1/ endoskopowa ocena jelita grubego za pomocą kolonoskopu, 2/ ocena radiologiczna za pomocą środka kontrastującego wprowadzonego doodbytniczo lub przy pomocy tomografii komputerowej tzw. wirtualna kolonoskopia. Zastosowanie techniki endoskopowej najczęściej nie wywołuje dolegliwości bólowych lub są one niewielkie, a sama ocena jelita jest znacznie dokładniejsza niż przy badaniu RTG. W znacznym też stopniu eliminuje możliwość pominięcia zmian chorobowych. Pragniemy poinformować w tej ulotce oraz w rozmowie wyjaśniającej o przygotowaniu, przebiegu a także związanym z tym badaniem ryzyku i możliwych powikłaniach. Proszę wziąć pod uwagę, że może Pan/Pani zamiast na badanie endoskopowe zdecydować się na badanie radiologiczne jelita grubego, które ma tę zaletę, że jest nieinwazyjne.

Opis badania

Kolonoskopia pozwala zbadać jelito grube poprzez wprowadzenie przez odbyt giętkiego instrumentu w kształcie rury, który jest wolno przesuwany do przodu przez odbytnicę, a następnie wzdłuż całego jelita grubego. W określonych przypadkach kolonoskop może być wprowadzony do końcowego odcinka jelita cienkiego. Przygotowanie do badania polega na stosowaniu diety, wypiciu dużej objętości płynu zawierającego specjalne środki przeczyszczające. W ten sposób jelito grube zostanie prawidłowo oczyszczone, co umożliwi wykonanie pełnego i wiarygodnego badania. Instrument służący do kolonoskopii jest dokładnie dezynfekowany przed każdym badaniem w specjalnej myjni. Podczas badania może wystąpić uczucie rozpierania, wzdęcia oraz skurczów i bólu w jamie brzusznej. W trakcie badania pacjent leży na boku lub na plecach, podczas gdy lekarz powoli wprowadza kolonoskop do jelita grubego. W czasie badania pacjent nie powinien wstrzymywać gazów. Podczas badania lekarz ocenia jego wygląd i stwierdza ewentualne odchylenia od stanu prawidłowego. W przypadku stwierdzenia zmian w obrębie jelita grubego, które wymagają dalszej oceny, lekarz w trakcie kolonoskopii może poprzez aparat wprowadzić niewielkie kleszczyki i pobrać próbki tkanki / wycinki / celem dalszej analizy. Pobranie wycinków wykonuje się w celu zdiagnozowania różnych chorób jelita grubego, a nie tylko choroby nowotworowej. Jeżeli badanie wykonywane jest w celu wykrycia źródła krwawienia z dolnego odcinka przewodu pokarmowego, lekarz może opanować krwawienie za pomocą narzędzi wprowadzanych poprzez kolonoskop. Odbywa się to poprzez wstrzyknięcie substancji lub zastosowanie koagulacji / przypalenie tkanek /. Kolonoskopia może

również ujawnić obecność polipów jelita grubego, które w większości przypadków mogą zostać usunięte w trakcie badania. Lekarz wykonujący badanie nie jest w stanie ocenić złośliwości polipów jedynie na podstawie ich wyglądu zewnętrznego. Dlatego zawsze należy znaleziony polip usunąć i oddać do dalszego badania histopatologicznego pod mikroskopem. Rak jelita grubego w większości przypadków rozwija się z polipa – dlatego, usuwanie polipów jelita grubego jest ważnym elementem zapobiegania rozwojowi tej choroby. W zależności od wielkości polipów istnieją różne techniki ich usuwania. Małe polipy mogą zostać usunięte kleszczykami. W przypadku dużych polipów przez kolonoskop wprowadza się specjalną metalową pętlę, którą usuwa się polip przy użyciu prądu elektrycznego. Zaraz po przeprowadzonym badaniu pacjent może odczuwać wzdęcia i skurczowe bóle na skutek obecności w jelicie powietrza wprowadzonego w trakcie kolonoskopii. Dolegliwości te ustępują po oddaniu wiatrów. Po badaniu można zjeść i napić się, chyba że lekarz zaleci inaczej. Badanie trwa od 20 do 60 minut. W niektórych przypadkach nie udaje się wprowadzić kolonoskopu do samego końca jelita grubego. W takiej sytuacji lekarz może zalecić inne badania dodatkowe lub uznać, że wykonana niepełna kolonoskopia jest wystarczająca. Oczekiwanie na wynik badania histopatologicznego trwa około 4 tygodnie.

Możliwe powikłania

Powikłania po endoskopii zdarzają się rzadko. Niemniej jednak pełnego powodzenia tego badania, jak również absolutnego bezpieczeństwa nie jest w stanie zagwarantować żaden lekarz. Jednym z możliwych powikłań jest przebicie lub rozdarcie ściany jelita grubego, które wymaga natychmiastowego leczenia operacyjnego / w tym możliwość wyłonienia jelita w powłokach brzusznych /. W przypadku pobierania wycinków lub wycinania polipów może dojść do krwawienia, które z reguły jest niewielkie. Najczęściej krwawienie takie ustaje samoistnie lub może być leczone przez kolonoskop – rzadko wymaga długiego leczenia szpitalnego, w tym operacyjnego. Rzadko dochodzi do objawów ze strony innych układów i narządów takich jak: reakcji alergicznej na podawane leki, zaostrzenie choroby wieńcowej, atak astmy, padaczki, a nawet zatrzymania krążenia - w sumie około 0,5% badań. Śmiertelność jest niezwykle rzadka.

Postępowanie po badaniu

Jakkolwiek powikłania po kolonoskopii są rzadkie, ważne jest aby pacjent sam rozpoznał wczesne ich objawy. Należy bezzwłocznie skontaktować się z lekarzem lub wezwać pogotowie w przypadku jakichkolwiek dolegliwości, szczególnie gdy po badaniu odczuwa się bóle brzucha, występują dreszcze, gorączka lub krwawienie z odbytu. Objawy mogą się pojawić nawet kilka - kilkanaście dni po badaniu.

Po wykonanym badaniu endoskopowym do końca dnia, w którym zostało wykonane badanie nie wolno prowadzić samochodu i obsługiwać maszyn w ruchu.

Proszę pytać, jeśli czegoś Pan/ Pani nie zrozumiał albo jeśli pragnie Pan/ Pani wiedzieć o tym badaniu, powikłaniach lub innych problemach związanych z proponowanym badaniem.

Aby ograniczyć ryzyko krwawienia, a także zmniejszyć niebezpieczeństwo związane z podawaniem leków prosimy o odpowiedź na poniższe pytania.

Czy istnieje u Pana/ Pani zwiększona skłonność do krwawień, szczególnie po drobnych skaleczeniach, wyrwaniu zębów, bądź skłonność do powstawania sińców po niewielkich urazach mechanicznych?

TAK NIE

Czy występowały u Pana/ Pani objawy uczulenia na środki spożywcze lub lecznicze? Jeśli tak to na jakie?

TAK NIE

Czy pobiera Pan/ Pani leki wpływające na krzepliwość krwi, np. Aspiryna, Acard, Bestpiryn, Acenokumarol, Sintrom, Warfin itp.?

TAK NIE

Czy ma Pan/ Pani wszczepiony rozrusznik serca ?

TAK NIE

Czy jest Pani w ciąży?

TAK NIE

OŚWIADCZENIE PACJENTA

ŚWIADOMA ZGOGA NA BADANIE KOŁONOSKOPWE

Wyrażam zgodę na wykonanie proponowanego badania kolonoskopowego, zapoznałem/am się z szczegółowym opisem badania , jego celowością , oczekiwanym wynikiem .O przebiegu badania i możliwych powikłaniach , możliwości wykonania innych alternatywnych badań diagnostycznych zostałem/am wyczerpująco poinformowany/a. Nie mam więcej pytań ani żadnych wątpliwości , uzyskałem/am wyczerpujące odpowiedzi na wszystkie pytania i proszę o wykonanie proponowanego badania i ewentualnych zabiegów.